

EBA/GL/2017/15-rev1
(konsolidované znění)

29/04/2026

Obecné pokyny

týkající se ekonomicky spjatých klientů
podle čl. 4 odst. 1 bodu 39 nařízení (EU)
č. 575/2013

1. Dodržování předpisů a oznamovací povinnost

Status těchto obecných pokynů

1. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané podle článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010¹. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 příslušné orgány a finanční instituce vynaloží veškeré úsilí, aby se těmito obecnými pokyny řídily.
2. Obecné pokyny formulují názor orgánu EBA na náležité postupy dohledu v rámci Evropského systému dohledu nad finančním trhem nebo na to, jak by unijní právní předpisy měly být uplatňovány v konkrétní oblasti. Příslušné orgány ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení (EU) č. 1093/2010, na které se tyto obecné pokyny vztahují, by s nimi měly být v souladu a začlenit je do svých postupů (např. pozměněním právního rámce nebo dohledových postupů), včetně případů, kdy jsou obecné pokyny zaměřeny v první řadě na instituce.

Oznamovací povinnost

3. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1093/2010 musí příslušné orgány do 23/04/2018 orgánu EBA oznámit, zda se těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit, a v opačném případě uvést do tohoto data důvody, proč se jimi neřídí či nehodlají řídit.
4. Neposkytnou-li příslušné orgány oznámení v této lhůtě, bude mít orgán EBA za to, že se těmito obecnými pokyny neřídí nebo nehodlají řídit. Oznámení by měla být zasílána na formuláři, který je k dispozici na internetových stránkách orgánu EBA, na adresu compliance@eba.europa.eu s označením „EBA/GL/2017/15“. Oznámení by měly předkládat osoby s příslušným oprávněním oznamovat, zda se jejich příslušné orgány těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit. Jakoukoli změnu stavu dodržování pokynů je rovněž nutno oznámit orgánu EBA.
5. Oznámení budou zveřejněna na internetových stránkách orgánu EBA v souladu s čl. 16 odst. 3.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Předmět, oblast působnosti a definice

Předmět a oblast působnosti

6. Tyto obecné pokyny upřesňují, jaký přístup by měly instituce vymezené v čl. 4 odst. 1 bodě 3 nařízení (EU) č. 575/2013 zaujmout při uplatňování požadavků vůči skupinám dvou nebo více klientů v rámci „ekonomicky spjatých skupin klientů“, které v souladu s čl. 4 odst. 1 bodem 39 uvedeného nařízení představují jediné riziko.

Určení

7. Tyto obecné pokyny jsou určeny příslušným orgánům podle čl. 4 odst. 2 bodu i) nařízení (EU) č. 1093/2010 a finančním institucím podle čl. 4 odst. 1 nařízení (EU) č. 1093/2010.

Definice

8. Není-li uvedeno jinak, pojmy použité a vymezené v nařízení (EU) č. 575/2013 a ve směrnici 2013/36/EU mají v těchto obecných pokynech stejný význam.

3. Provádění

Datum použití

9. Tyto obecné pokyny se použijí od 1. ledna 2019.

Zrušení

10. „Obecné pokyny týkající se uplatňování revidovaného režimu velkých expozic“ orgánu CEBS ze dne 11. prosince 2009 se s účinkem od 1. ledna 2019 zrušují.

4. Ekonomicky spjaté skupiny klientů založené na kontrole

(Odstavce 11 až 15 oddílu 4 byly zrušeny, protože jejich obsah je nyní uveden v článku 1 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1728)

5. Alternativní přístup k expozicím vůči ústředním vládám

16. V souladu s definicí „ekonomicky spjatých skupin klientů“ podle posledního pododstavce čl. 4 odst. 1 bodu 39 nařízení (EU) č. 575/2013 mohou instituce posoudit existenci ekonomicky spjaté skupiny klientů zvláště u každé z osob přímo ovládaných nebo přímo propojených s ústřední vládou („alternativní přístup“).²

17. Stejně ustanovení umožňuje částečné uplatnění alternativního přístupu, přičemž se samostatně posuzují fyzické nebo právnické osoby přímo ovládané nebo přímo propojené s ústřední vládou (viz scénář CG 1 v příloze).

18. Toto ustanovení rovněž vysvětluje, že:

- a) Ústřední vláda je součástí každé ekonomicky spjaté skupiny klientů, určených samostatně pro fyzické nebo právnické osoby přímo ovládané ústřední vládou nebo s ústřední vládou přímo propojené (viz scénář CG 2 v příloze).
- b) Každá ekonomicky spjatá skupina klientů podle písmene a) zahrnuje rovněž osoby ovládané nebo propojené s osobou, která je přímo ovládaná ústřední vládou nebo s ústřední vládou přímo propojená (viz scénář CG 3 v příloze).

19. Jsou-li subjekty přímo ovládané ústřední vládou nebo s ústřední vládou přímo propojené na sobě ekonomicky závislé, měly by kromě ekonomicky spjatých skupin klientů vytvořených v souladu s alternativním přístupem vytvářet samostatné ekonomicky spjaté skupiny klientů (bez ústřední vlády) (viz scénář CG 4 v příloze).

20. V souladu s poslední větou posledního pododstavce čl. 4 odst. 1 bodu 39 nařízení (EU) č. 575/2013 se tento oddíl pokynů vztahuje také na regionální vlády nebo místní orgány, na které se vztahuje čl. 115 odst. 2 tohoto nařízení, a na fyzické nebo právnické osoby přímo těmito regionálními vládami ovládané nebo s nimi propojené.

² V souladu s čl. 400 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 575/2013 jsou položky aktiv představující pohledávky vůči ústředním vládám, které jsou nezajištěné a kterým je podle standardizovaného přístupu přiřazena riziková váha ve výši 0 %, vyňaty z působnosti čl. 395 odst. 1 (limity velkých expozic) téhož nařízení.

6. Zjišťování propojenosti založené na ekonomické závislosti

(Odstavce 21 až 30 oddílu 6 byly zrušeny, protože jejich obsah je nyní uveden v článku 2 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1728)

7. Vztah mezi propojeností založenou na kontrole a propojeností založenou na ekonomické závislosti

(Odstavce 31 až 33 oddílu 7 byly zrušeny, protože jejich obsah je nyní uveden v článku 3 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1728)

8. Postupy pro kontrolu a řízení při zjišťování ekonomicky spjatých klientů

34. Instituce by měly mít důkladné znalosti o svých klientech a o vztazích svých klientů. Instituce by rovněž měly zajistit, aby jejich zaměstnanci těmto obecným pokynům porozuměli a aby je uplatňovali.
35. Zjišťování možných vazeb mezi klienty by mělo být nedílnou součástí postupu poskytování úvěrů a dohledu vykonávaného institucí. Vedoucí orgán a vrcholné vedení by mělo zajistit, aby byly zaznamenány a uplatňovány odpovídající postupy pro zjišťování propojenosti mezi klienty.
36. Instituce by u svých klientů měly zjišťovat veškeré vztahy založené na kontrole a případně je zaznamenávat. Instituce by rovněž měly u svých klientů prověřovat a případně zaznamenávat veškeré možné projevy ekonomické závislosti. Ke zjišťování těchto propojení by rovněž instituce měly zavést přiměřená opatření a využívat snadno dostupné informace. Pokud například instituce zjistí, že jsou klienti považováni za propojené s jinými institucemi (např. na základě veřejného rejstříku), měla by tyto informace zohlednit.
37. Úsilí, které investice do prověřování ekonomických závislostí u svých klientů vkládají, by mělo být úměrné velikosti expozic. Instituce by proto ve všech případech, kdy součet všech expozic vůči jednomu samostatnému klientovi přesáhne 5 % kapitálu tier 1, měly do svého prověřování zahrnout prověřování veškerých typů „měkkých informací“, včetně informací, které se netýkají výlučně klientů institucí.³
38. K posouzení požadavků na seskupování vycházejících z kombinace vztahů založených na kontrole a na ekonomické závislosti by měly instituce shromažďovat informace o všech subjektech, které jsou součástí řetězce šíření obtíží. Instituce pravděpodobně nebudou schopny určit všechny klienty, kteří představují jediné riziko, existují-li propojení u subjektů, které nejsou v obchodním vztahu s touto institucí, a tato propojení proto nejsou instituci známá (viz scénář Mm 1 v příloze). Pokud se však instituce dozví o propojení prostřednictvím subjektů, které nejsou jejími klienty, měla by tyto informace při posuzování propojenosti zohlednit.
39. Postupy pro kontrolu a řízení při zjišťování ekonomicky spjatých klientů by měly být pravidelně přezkoumávány, aby byla zajištěna jejich vhodnost. V rámci svých pravidelných přezkumů úvěrů a v případě, že je plánováno podstatné navýšení úvěru, by měly instituce rovněž sledovat změny propojení.

³ Pro účely individuálního uplatňování těchto obecných pokynů se prahová hodnota vztahuje ke kapitálu tier 1 instituce. Pro účely uplatňování těchto obecných pokynů na subkonsolidovaném nebo konsolidovaném základě se prahová hodnota vztahuje ke kapitálu tier 1 skupiny instituce.

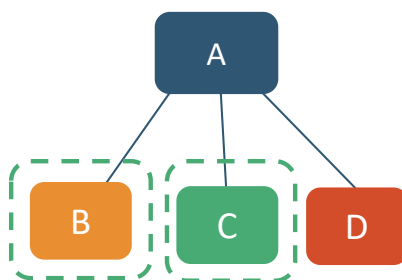
Příloha: Schémata

Scénáře uvedené v této příloze znázorňují z pohledu vykazující instituce uplatňování obecných pokynů, které se týkají ekonomicky spjatých klientů vymezených definicí v čl. 4 odst. 1 bodě 39 nařízení (EU) č. 575/2013.

Ekonomicky spjaté skupiny klientů založené na kontrole

Scénář C 1: Výjimečný případ (navzdory existujícímu vztahu založenému na kontrole nebyla zjištěna existence jediného rizika)

Vykazující instituce má expozice vůči všem níže uvedeným subjektům (A, B, C a D). Subjekt A ovládá subjekty B, C a D. Dceřiné podniky B, C a D jsou jednotkami/nástroji pro speciální účel (SPE/SPV).

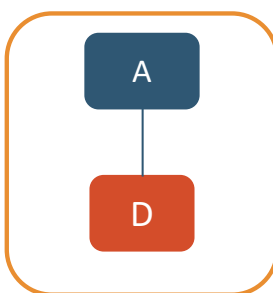
Za účelem posouzení, zda navzdory existenci vztahu založeného na kontrole nepředstavují jediné riziko, by vykazující instituce měla posoudit ve vztahu k jednotlivým SPE/SPV (subjektům B, C a D tohoto scénáře) přinejmenším všechny tyto prvky:

- i) Neexistence ekonomické závislosti nebo jakýchkoli jiných faktorů, které by mohly naznačovat podstatnou pozitivní korelaci mezi úvěrovou kvalitou mateřského podniku A a úvěrovou kvalitou SPE/SPV (B, C nebo D). Mezi další faktory, které je třeba posoudit jako možné projevy podstatné pozitivní korelace, patří možná závislost na mateřském podniku A, pokud jde o zdroje financování, a některé z kritérií zabraňujících dekonsolidaci SPE/SPV nebo odúčtování sekuritizovaných aktiv podle platných účetních pravidel.
- ii) Zvláštní povaha SPE/SPV, zejména jejich odolnost vůči úpadku (podle čl. 300 odst. 1 nařízení (EU) č. 575/2013) – v tom smyslu, že pro ně byla zavedena účinná opatření, která zajistí, že tato aktiva SPE/SPV nebudou k dispozici věřitelům mateřského podniku A v případě jeho platební neschopnosti – a zda dluhové cenné papíry vydané SPE/SPV obvykle odkazují na aktiva, která jsou závazky třetích stran.

iii) Strukturální posílení sekuritizace a oddělení závazků SPE/SPV od závazků mateřského podniku A (například prostřednictvím rezerv) v dokumentaci k transakcím pro účely zajištění nepřetržitosti služeb a provozní kontinuity.

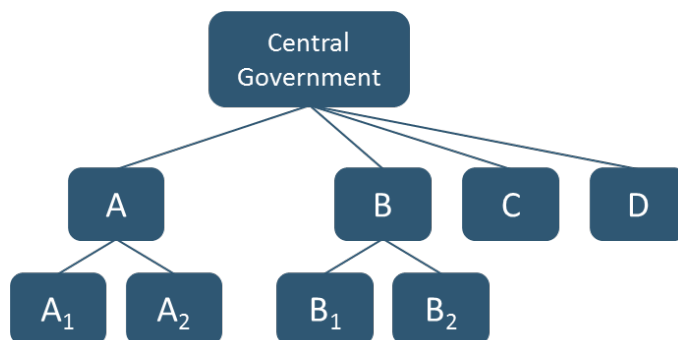
iv) Soulad s ustanoveními článku 248 nařízení (EU) č. 575/2013 o tržních podmínkách.

Po posouzení všech těchto prvků by vykazující instituce mohla dospět k závěru, že například dceřiné podniky B a C ve spojitosti s mateřským podnikem A jediné riziko nepředstavují. Vykazující instituce tedy musí brát v úvahu ekonomicky spjatou skupinu klientů složenou pouze z klientů A a D. Instituce by měla tato posouzení a svá zjištění komplexním způsobem zaznamenat.

Alternativní přístup k expozicím vůči ústředním vládám

Pro znázornění možných scénářů se používá tento obecný scénář: ústřední vláda přímo ovládá čtyři právnické osoby (A, B, C a D). Každý ze subjektů A a B sám přímo ovládá dva dceřiné podniky (A_1/A_2 , B_1/B_2). Vykazující instituce má expozice vůči ústřední vládě a všem znázorněným subjektům.

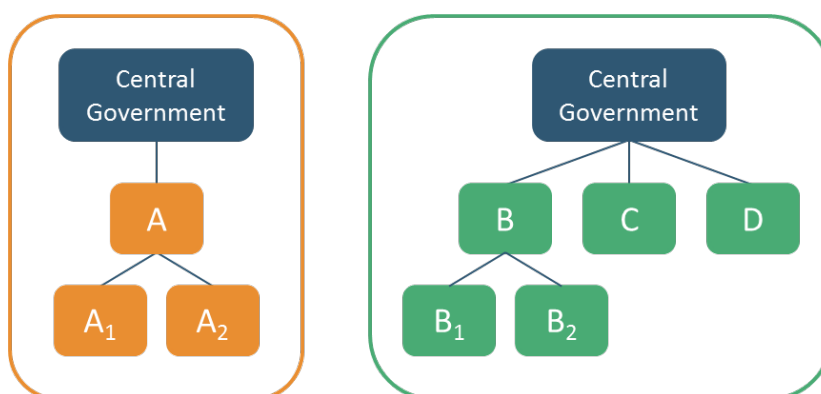

Central Government

ústřední vláda

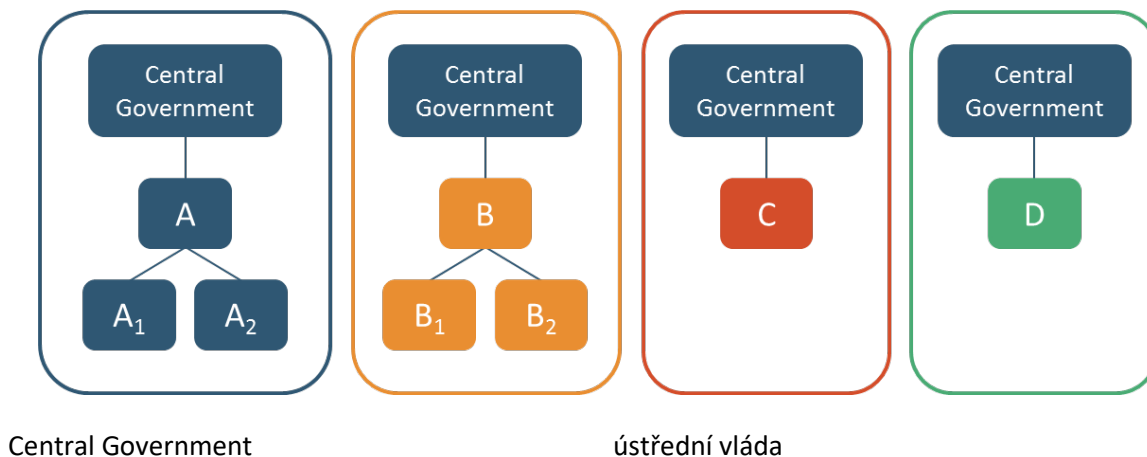
Scénář CG 1: Alternativní přístup – částečné využití

Vykazující instituce by mohla vyčlenit pouze jednu skupinu („ústřední vláda / A / všechny ovládané nebo závislé subjekty na subjektu A“) a na zbytek uplatnit obecná ustanovení („ústřední vláda / B, C a D / všechny ovládané nebo závislé subjekty na subjektu B“):

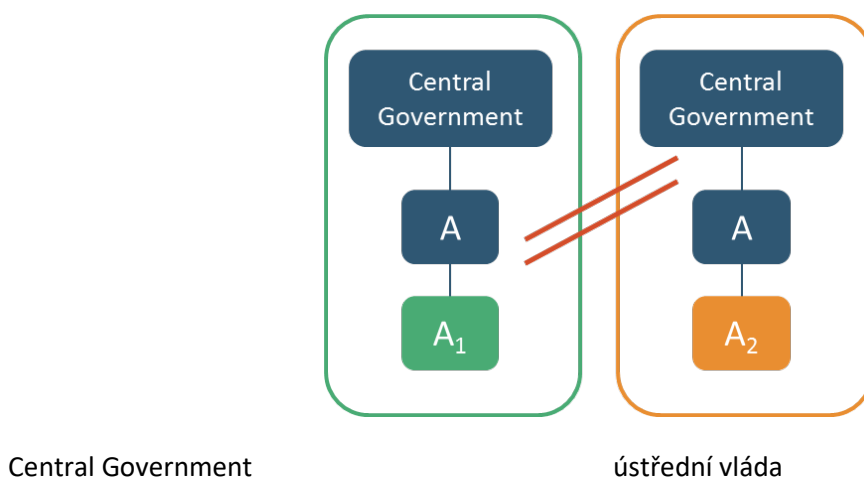

Central Government

ústřední vláda

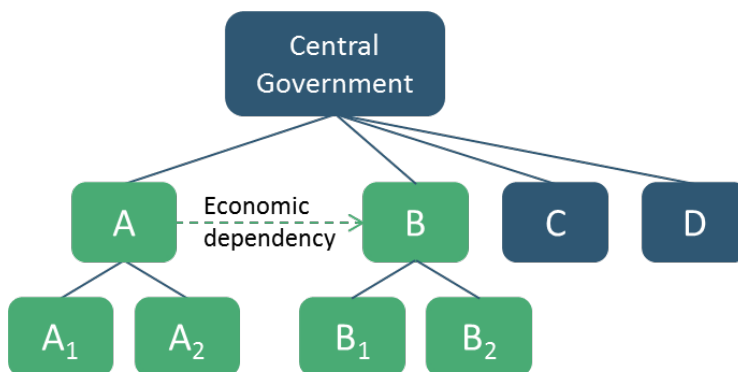
Scénář CG 2: Alternativní přístup – používá se pro všechny přímo závislé subjekty

Scénář CG 3: Alternativní přístup – použitelný pro „první/druhou úroveň“, nikoli nižší

Ve scénářích CG1 a CG2 představují subjekty A, B, C a D „druhou úroveň“, tj. úroveň přímo pod ústřední vládou („první úroveň“). V tomto případě je možné provést vyčlenění z celkové ekonomicky spjaté skupiny klientů. Subjekty A₁, A₂, B₁ a B₂ jsou však propojeny s ústřední vládou pouze nepřímo. Vyčlenění na jejich úrovni možné není (subjekty A₁ i A₂ musí být například zahrnuty do skupiny „ústřední vláda/A“):

Scénář CG 4: „Horizontální propojení“ na „druhé úrovni“

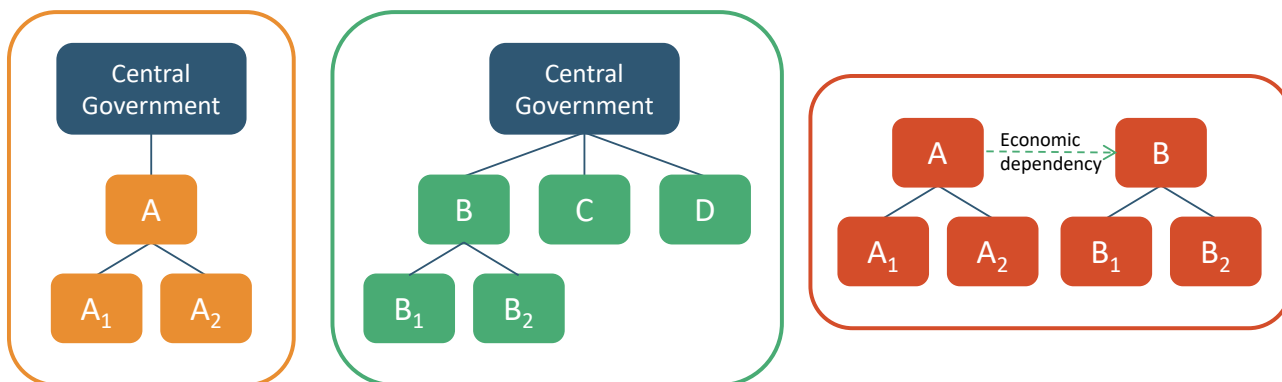
Podobně jako ve výše uvedeném obecném scénáři jsou subjekty A a B ekonomicky závislé (obtíže subjektu B se splácením by byly přeneseny na subjekt A):

Central Government
Economic dependency

ústřední vláda
ekonomická závislost

Za předpokladu, že vykazující instituce uplatňuje alternativní přístup pouze částečně, jak je popsáno ve scénáři CG 1 výše, je třeba vzít v potaz následující ekonomicky spjaté skupiny klientů:

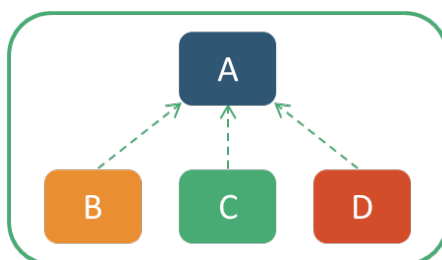
Central Government
Economic dependency

ústřední vláda
ekonomická závislost

Zjišťování propojenosti založené na ekonomické závislosti

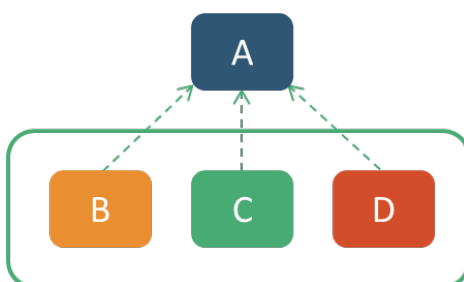
Scénář E1: Hlavní případ

Vykazující instituce má expozice vůči všem níže uvedeným subjektům (A, B, C a D). Subjekty B, C a D jsou ekonomicky závislé na subjektu A. Proto je pro instituci podkladovým faktorem rizika ve všech případech subjekt A. Instituce musí vytvořit jednu komplexní ekonomicky spjatou skupinu klientů, nikoliv tři samostatné. Není podstatné, že mezi subjekty B, C a D neexistuje žádná závislost.

Scénář E2: Obměna hlavního případu (bez přímé expozice vůči zdroji rizika)

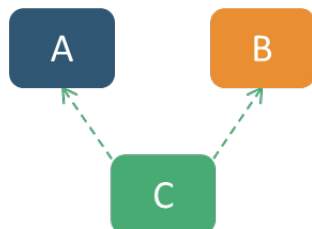
Požadavek na seskupení se uplatní, i když nemá vykazující instituce přímou expozici vůči subjektu A, ale má informace o ekonomické závislosti každého klienta (B, C a D) na subjektu A. Přenesou-li se obtíže se splácením ze subjektu A na subjekty B, C a D, budou mít všichni klienti obtíže se splácením, pokud se subjekt A dostane do finančních potíží. Proto je třeba je považovat za jediné riziko.

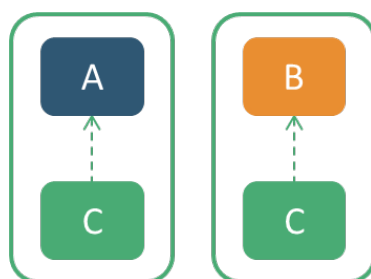
Stejně jako ve scénáři E 1 nezáleží na tom, že mezi subjekty B, C a D neexistuje žádná závislost. Požadavek na seskupení vyvolává subjekt A, ačkoli sám není přímo klientem, a není proto součástí ekonomicky spjaté skupiny klientů.

Scénář E3: Překrývající se skupiny ekonomicky spjatých klientů

Je-li subjekt ekonomicky závislý na dvou (nebo více) jiných subjektech (přičemž obtíže se splácením jednoho z jiných subjektů (A nebo B) mohou způsobit obtíže u subjektu C),

musí být zahrnut do ekonomicky spjaté skupiny klientů obou (všech takových) subjektů:

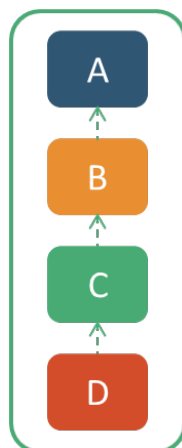
Argument, že expozice vůči subjektu C bude započítána dvakrát, neplatí, neboť expozice vůči subjektu C je považována za jediné riziko ve dvou samostatných skupinách.

Limit velkých expozic se uplatní samostatně (tj. limit se vztahuje jak na expozice vůči skupině A/C, tak na expozice vůči skupině B/C).

Vzhledem k tomu, že mezi subjekty A a B neexistuje závislost, není třeba vytvořit žádnou komplexní skupinu (A + B + C).

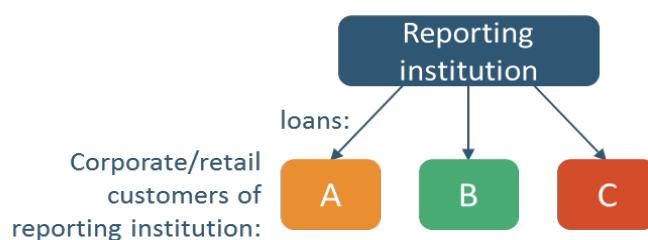
Scénář E4: Řetězec závislosti

V případě „řetězce závislosti“ musí být všechny subjekty, které jsou ekonomicky závislé (i když je závislost pouze jednosměrná), považovány za jediné riziko. Nebylo by vhodné vytvořit tři samostatné skupiny (A + B, B + C, C + D).

Scénář E5: Vykazující instituce jako zdroj financování (bez požadavku na seskupení)

V následujícím scénáři je vykazující instituce jediným poskytovatelem finančních prostředků třem klientům. Nejedná se o „vnější zdroj financování“, který tyto tři klienty spojuje, a jedná se o zdroj financování, který lze běžně nahradit.

Reporting institution

Loans

Corporate / retail customers of reporting institution

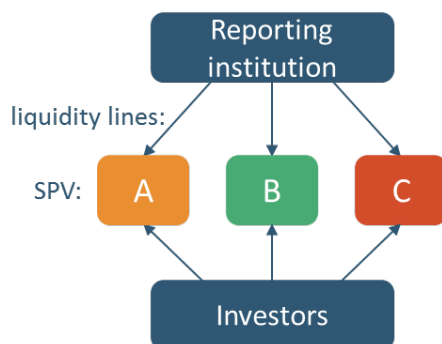
vykazující instituce

úvěry

podnikoví/retailoví klienti vykazující instituce

Scénář E6: Vykazující instituce jako zdroj financování (s požadavkem na seskupení)

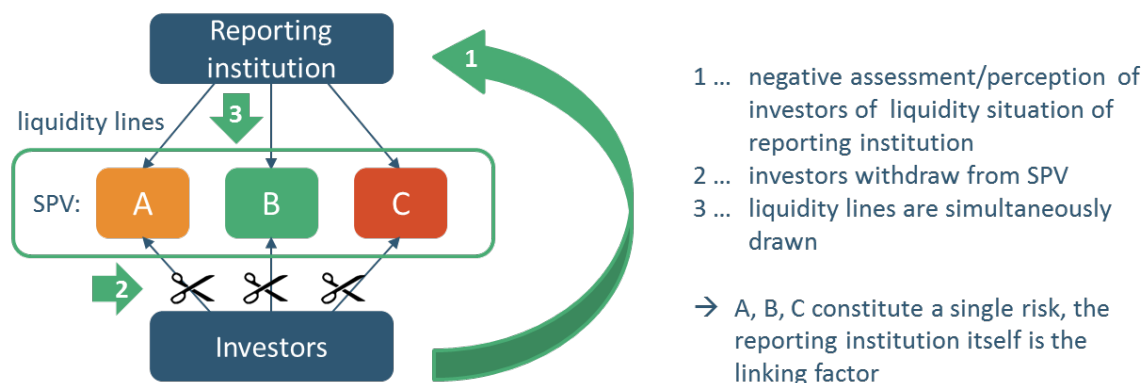
V tomto scénáři je vykazující instituce poskytovatelem likvidity třem SPV nebo účelovým subjektům (s obdobnou strukturou):

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

vykazující instituce
likviditní linky
zvláštní účelová jednotka (SPV)
investoři

V tomto případě může samotná vykazující instituce v souladu s 54. bodem odůvodnění nařízení (EU) č. 575/2013 představovat zdroj rizika (podkladový faktor rizika):⁴

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors
Negative assessment / perception of investors of liquidity situation of reporting institution
Investors withdraw from SPV
Liquidity lines are simultaneously drawn

vykazující instituce
likviditní linky
zvláštní účelová jednotka (SPV)
Investoři
negativní hodnocení / vnímání stavu likvidity vykazující instituce ze strany investorů
investoři vystoupí z SPV
současně jsou čerpány likviditní linky

⁴ 54. bod odůvodnění nařízení (EU) č. 575/2013 stanoví, že: „Při zjišťování existence ekonomicky spjaté skupiny klientů, a tedy expozic představujících jediné riziko, je rovněž důležité brát v úvahu rizika plynoucí ze společného zdroje významného financování poskytovaného danou institucí, jejich finanční skupinou nebo jejich ekonomicky spjatými stranami.“

A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

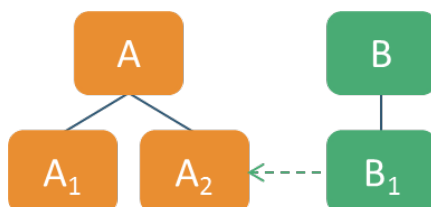
subjekty A, B a C představují jediné riziko, určujícím faktorem je samotná vykazující instituce

Ve výše uvedeném scénáři nezáleží na tom, zda jsou likviditní linky přímo propojeny s SPV nebo s podkladovými aktivy v SPV; důležitá je skutečnost, že budou likviditní linky čerpány pravděpodobně současně. Diverzifikace a kvalita aktiv ani závislost na investorech ve stejném odvětví (např. investorech na trhu s obchodními cennými papíry zajištěnými aktivy (ABCP)) nejsou rovněž v tomto scénáři důležité, neboť jediné riziko je vyvoláno použitím obdobných struktur a závislostí na závazcích z jednoho zdroje (tj. vykazující instituce jako původce a sponzor SPV).

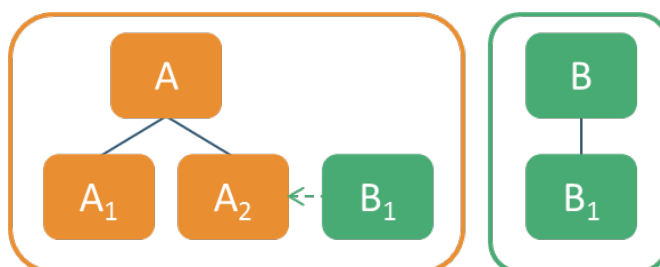
Vztah mezi propojeností založenou na kontrole a propojeností založenou na ekonomické závislosti

Scénář C/E 1: Kombinovaný výskyt závislosti na základě kontroly a ekonomické závislosti (jednosměrná závislost)

V následujícím scénáři má vykazující instituce expozice vůči všem subjektům znázorněným v níže uvedeném schématu. Subjekt A ovládá subjekty A₁ a A₂, subjekt B ovládá subjekt B₁. Subjekt B₁ je navíc ekonomicky závislý na subjektu A₂ (jednosměrná závislost):

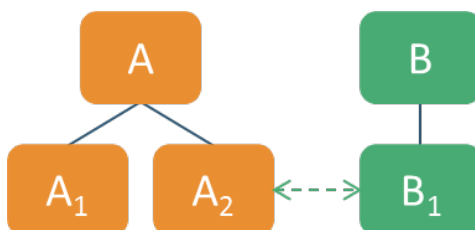
Požadavek na seskupení: V tomto scénáři by vykazující instituce měla dospět k závěru, že má být subjekt B₁ v každém případě zahrnut do ekonomicky spjaté skupiny klientů A (skupinu tedy tvoří subjekty A, A₁, A₂ a B₁) a B (skupinu tvoří subjekty B a B₁):

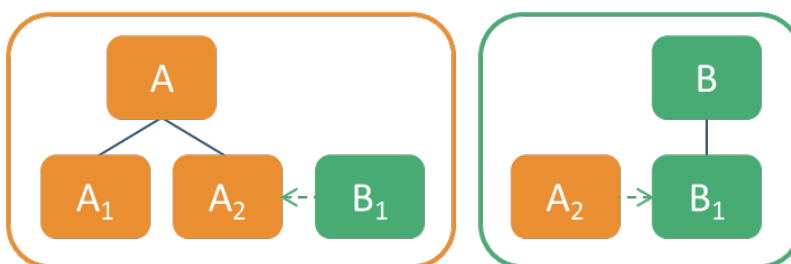
V případě finančních problémů subjektu A bude mít obtíže se splácením subjekt A2 a nakonec i subjekt B1, a to z důvodu jejich právní (A_2) a ekonomické (B_1) závislosti. Vytvoření tří různých skupin ($A + A_1 + A_2$, $A_2 + B_1$, $B + B_1$) by pro podchycení rizika vyvolaného subjektem A nebylo dostačující, neboť by byl subjekt B_1 , ačkoli je závislý na subjektu A_2 a tedy i na samotném subjektu A, vyčleněn ze skupiny A představující jediné riziko.

Scénář C/E 2: Kombinovaný výskyt závislosti na základě kontroly a ekonomické závislosti (obousměrná závislost)

V tomto scénáři je ekonomická závislost mezi subjekty A_2 a B_1 nejen jednosměrná, ale obousměrná:

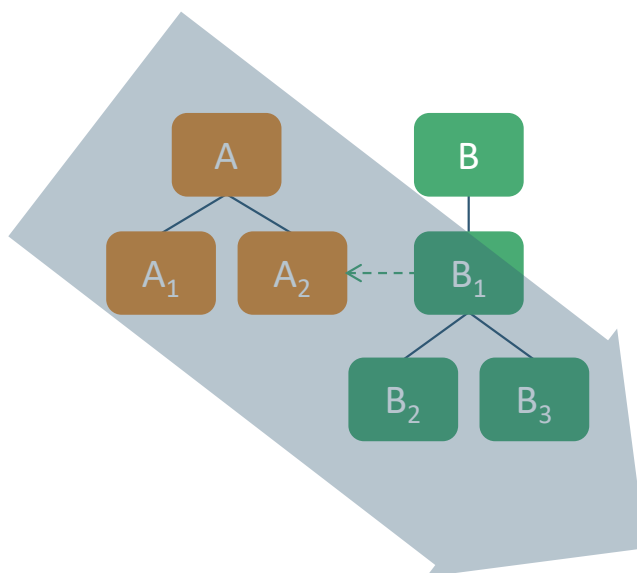
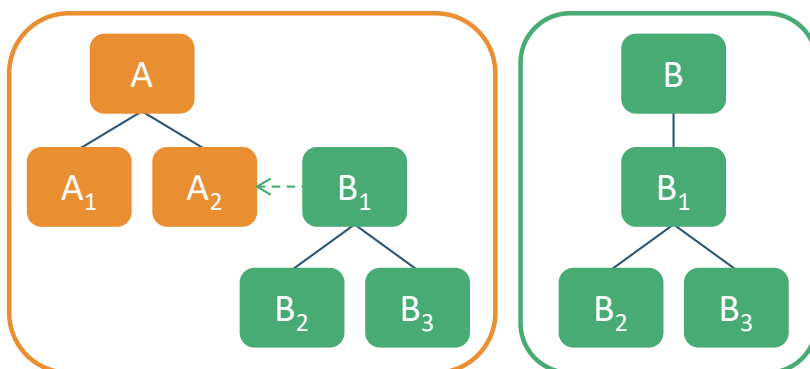

Požadavek na seskupení: Subjekt A_2 by musel být zařazen dodatečně do skupiny B a subjekt B_1 by musel být zařazen dodatečně do skupiny A:

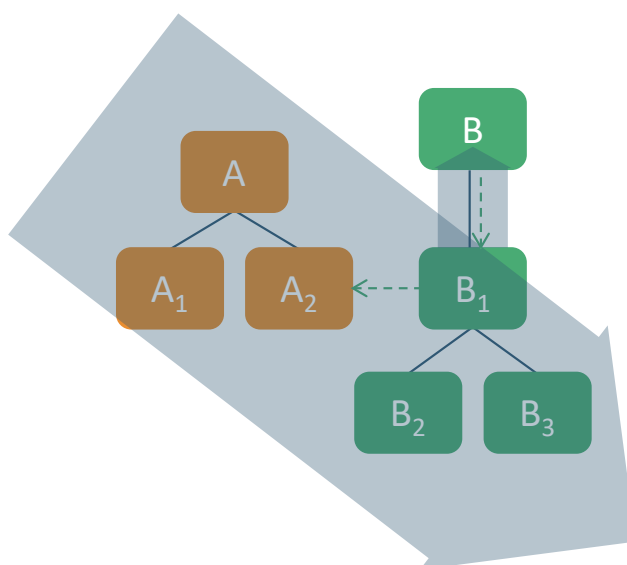
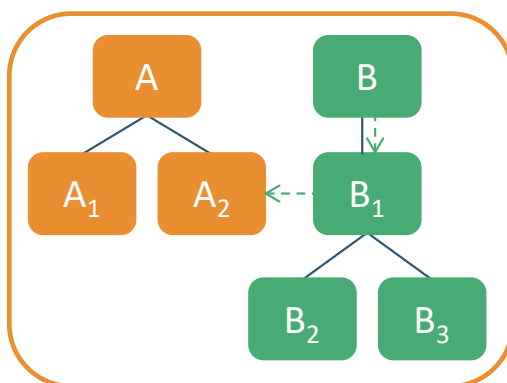
Scénář C/E 3: Šíření obtíží směrem k dceřiným podnikům

Obdobně jako ve scénáři C/E 1 výše subjekt B_1 ovládá rovněž dva subjekty (B_2 a B_3). V tomto případě se obtíže subjektu A se splácením přenesou prostřednictvím A_2 a B_1 na dva dceřiné podniky subjektu B_1 („šíření obtíží směrem k dceřiným podnikům“).

Požadavek na seskupení:

Scénář C/E 4: Šíření obtíží směrem k mateřskému podniku

Vztah mezi subjekty B a B₁ založený na kontrole nevede automaticky k zahrnutí subjektu B do ekonomicky spjaté skupiny klientů subjektu A, neboť finanční problémy subjektu A nemusí vyvolat obtíže subjektu B se splácením. Řídící subjekt B však musí být zahrnut do skupiny A, tvoří-li subjekt B₁ natolik důležitou součást skupiny B, že je subjekt B ekonomicky závislý na subjektu B₁. V tomto případě se obtíže se splácením subjektu A nepřenesou pouze na dceřiné podniky, ale rovněž na mateřský podnik B, což u subjektu B povede k obtížím se splácením (tj. všechny subjekty v tomto případě představují jediné riziko).

Požadavek na seskupení:

Postupy pro kontrolu a řízení při zjišťování ekonomicky spjatých klientů

Scénář Mm 1: Omezení při zjišťování řetězce šíření obtíží

Při dalším rozpracování výše uvedeného scénáře (C/E 4) bude mít vykazující instituce expozice pouze vůči subjektu A a subjektu B₃. V takovém případě se považuje za nemožné, aby vykazující instituce dokázala vždy zjistit řetězec šíření obtíží a byla schopna správně vytvořit ekonomicky spjatou skupinu klientů.

